

דחוף

22 ביולי 2025

לכבוד	לכבוד	ולכבוד
אלוף אבי בלוט	תא"ל הישאם אברהמים	מרקו בן שבת
<u>מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית</u>	<u>ראש המינהל האזרחי</u>	<u>מנהל יחידת הפיקוח,</u>
		<u>המינהל האזרחי</u>

שלום רב,

הנדון: הסרת מגבלות הגישה לקרקעות חקלאיות ופינוי חסימה בלתי חוקית בכפר דומא

סימוכין: פנייתנו מיום 10.6.2025; מענה מטעם לשכת יועמ"ש איו"ש מיום 15.6.2025

בהמשך לפנייתנו שבסימוכין, אנו פונות אליכם בשנית בשם מועצת כפר דומא (יפוי כוח מצ"ב) בדרישה להסיר בדחיפות את החסימות שהוצבו בדרכים המובילות לקרקעות החקלאיות, למעיינות ולשטחי המרעה ששימשו את תושבי הכפר לפרנסתם במשך עשרות שנים. החסימות הוצבו בתחילת מלחמת חרבות ברזל, ככל הידוע על ידי הצבא. לא פורסם ולא הוצג כל צו בעניינן, והן מהוות מגבלת תנועה גורפת ומתמשכת, המונעת כבר חודשים ארוכים גישה לשטחים חקלאיים, וזאת בניגוד לדין ולנהלי הצבא עצמו. בזמן שחלף מאז פנייתנו, מתנחלים חסמו באופן לא חוקי גם את היציאה הצפונית מכפר דומא לכיוון היישובים מגידל בני פאדל ועקרבה. החסימה הבלתי חוקית יוצרת הפרעה משמעותית לסדר הציבורי ומסכנת את ביטחונם של תושבי כפר דומא, ויש לפנותה מיד.

1. מאז אוקטובר 2023 הוטלו על כפר דומא מגבלות תנועה נרחבות. הכניסה הראשית לכפר, הנמצאת מצדו המערבי ומתחברת לכביש אלון, נחסמה על ידי הצבא למשך תקופה ארוכה ברציפות, בתלולית עפר וסלעים (ראו גם: הגר שיוף "האמבולנסים מתעכבים והנסיעה מתארכת: כניסות לכפרים בגדה חסומות בידי הצבא כבר חמישה חודשים" **הארץ** (19.3.2024)). בהמשך הוסרה החסימה הקבועה, אך הכניסה הראשית שבה נחסמה מאז פעמים אחדות למשך יום או יומיים. לאחר פרוץ המלחמה עם איראן בחודש שעבר, הציב הצבא שער צהוב בכניסה זו, ובתחילה סגר אותו לחלוטין. בהמשך נפתח השער, כשלעיתים חונה בצידו רכב צבאי.

השער שהוצב בכניסה הראשית לכפר דומא בעודו סגור, בצילום מיום 14.6.2025: [התמונה הוסרה]

2. נזכיר כי כל החלטה עתידית בדבר סגירת השער, ככל שתהיה כזו, חייבת להתבצע על פי הוראות "נוהל מגבלות תנועה" (פקודת בט"ש מס' 700 (נובמבר 2019)) (להלן: **הנוהל**), וכי חל איסור לחסום את דרך הגישה הראשית לכפר ללא אלטרנטיבה ראויה ובטוחה (בג"ץ 1890/03 **עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל** (3.2.2005)).

3. ממזרח ומדרום לשטחו הבנוי של כפר דומא מצויים שטחים חקלאיים, מעיינות ושטחי מרעה, אותם עיבדו התושבים ובהם רעו את עדריהם במשך עשרות שנים. כפי שצוין בפנייתנו שבסימוכין, חלק מהשטחים מצויים בבעלות פלסטינית פרטית מוסדרת. בתחילת מלחמת חרבות ברזל חסם הצבא בתלוליות עפר וסלעים את הדרכים המובילות לשטחים אלה. בכיוון מזרח, בדרכים המובילות לעין אל פצאיל, הוצבו שתי חסימות, וחסימה נוספת הוצבה בכיוון דרום, בדרך המובילה לעין א-רשאש.

4. כמפורט בפנייתנו הקודמת, בשנים האחרונות, וביתר שאת מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל, הוקמו בסביבת כפר דומא מאחזים לא חוקיים, היוזמים פעולות אלימות כלפי תושבי הכפר. הקמת המאחזים והפעולות האלימות חותרות להגביל ככל הניתן את חופש התנועה והגישה לקרקעות של תושבי דומא, בין היתר באמצעות הצבת גדרות על קרקעות התושבים, גרימת נזק לרכוש ולגידולים חקלאיים, תקיפות ואיומים.

להלן מיקומי שתי החסימות שהוצבו בכיוון מזרח:

נ"צ $32^{\circ}03'26.1''E$ $35^{\circ}22'17.8''N$ – ראו גם [קישור](#):

נ"צ $32^{\circ}03'36.5''E$ $35^{\circ}22'45.1''N$ – ראו גם [קישור](#):

להלן מיקום החסימה שהוצבה בכיוון דרום (נ"צ $41.132^{\circ}02'E$ $35^{\circ}22'07.7''N$ – ראו גם [קישור](#)):

החסימה בכיוון מזרח שמיקומה מופיע ראשון מעלה, בצילום מיום 9.7.2025: [התמונה הוסרה]

5. לקראת סוף יוני, חסמו מתנחלים בתלולית עפר וסלעים את היציאה הצפונית מכפר דומא, כך שתושבי הכפר אינם יכולים עוד לנסוע בכביש המוביל ליישובים הסמוכים מגידל בני פאדל ועקרבה, ובהמשך לעיר המחוז שכם. מלבד חשיבותו של הכביש שנחסם כציר תנועה, תחתיו עובר גם צינור אספקת המים לכפר דומא.

חסימת הכביש הצפוני, צילום מיום 24.6.2025: [התמונה הוסרה]

להלן מיקום החסימה שהציבו מתנחלים (נ"צ $58.732^{\circ}03'E$ $35^{\circ}21'46.5''N$ – ראו גם [קישור](#)):

הכביש הצפוני החסום, צילום מיום 9.7.2025: [התמונה הוסרה]

6. מדובר כמובן בחסימה בלתי חוקית. החסימה מונעת לחלוטין את השימוש בכביש ובכך גורמת להפרעה משמעותית לסדר הציבורי, אך בכך לא מתמצה פגיעתה. כמפורט בפנייתנו הקודמת, מאז אוקטובר 2023 סובלים תושבי כפר דומא מאליומות מתנחלים שיטתית כלפיהם, ומתקיפות חוזרות ונשנות, כולל שני אירועים קשים ביותר של תקיפות המוניות. חסימת הכביש מונעת אפשרות מילוט דרכו, מצמצמת את יכולתם של כוחות ההצלה להגיע לכפר במקרה הצורך, והופכת את התושבים לפגיעים יותר למתקפות.

7. המפקד הצבאי מחויב לשמור על שלומם וביטחונם של תושבי דומא, על הסדר הציבורי ועל אכיפת החוק בשטח הנתון לשליטתו. לצורך כך מוקנות לו סמכויות נרחבות ביותר ועליו להפעיל "גם בנסיבות המורכבות של התקופה ובמגבלותיהן" (בג"ץ 8117/23 **נואג'עה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית** (29.7.2024); בג"ץ 8963/23 **כעאבנה נ' שר הביטחון** (3.2.2025)). בהתאם לכך, הנכם נדרשים לפנות את החסימה הבלתי חוקית מהכביש, ולפעול ככל שידרש כדי להבטיח שהכביש לא ייחסם שוב על ידי מתנחלים.

8. כמפורט בפנייתנו הקודמת, לתושבי כפר דומא נגרם נזק כבד מחסימת הגישה לשטחים החקלאיים ולשטחי המרעה, מצב הנמשך כבר חודשים ארוכים. החסימה עומדת בניגוד חד לחובה להבטיח גישה לקרקעות חקלאיות ולאפשר לחקלאים ורועים להתפרנס למחייתם, וזאת גם בהינתן שיקולים ביטחוניים נוגדים (בג"ץ 9593/04 **מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון** (26.6.2006) והנחיות יועמ"ש איו"ש שפורסמו בעקבות מתן פסק הדין).

9. חסימת הדרכים החקלאיות מנוגדת אף להוראות נוהל מגבלות תנועה, הקובע כי ככלל אין להטיל מגבלות תנועה גורפות, וכי סגירת שטח תבוצע רק כשאין לכך חלופה אחרת. בנוסף, הדרכים נחסמו מבלי שפורסם או הוצג כל צו המורה על כך ועל פרק הזמן שבמהלכו יהיה המעבר אסור (סעיפים 4, 7 ו-8 בפרק א' וסעיף 12(1) בפרק ד' לנוהל).

10. החסימה הגורפת והמתמשכת של דרכי הגישה לקרקעות החקלאיות של תושבי כפר דומא פוגעת בזכויות האדם שלהם, ובראשן הזכות לקניין, לקיום בכבוד ולחופש תנועה. כן עולות שאלות כבדות משקל בעניין תכליתן ומידתיות הטלתן באופן גורף ומתמשך. מחובתו של המפקד הצבאי להגן על זכויות האדם של התושבים המוגנים בשטח הנתון לשליטתו ולהימנע מפגיעה בלתי מידתית בהן (בג"ץ 10356/02 **הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית** פ"ד נח(3) 443, 455-456 (2004); בג"ץ 2056/04 **מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל** פ"ד נח(5) 807, 828 (2004)).

11. לאור כל האמור, הנכם נדרשים להסיר לאלתר את שלוש החסימות שהוצבו בדרכים המובילות לשטחים החקלאיים ולשטחי המרעה.

נסכם את דרישותינו:

- (א) להסיר את שלוש החסימות שהציב הצבא בדרכים החקלאיות.
- (ב) לפנות את החסימה הבלתי חוקית שהציבו מתנחלים, ולהבטיח כי הכביש לא ייחסם שוב על ידיהם.

בכבוד רב,

דיאנה יוסף מרדי עטארי, תחקירנית ורכזת שטח
הילה שרון, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח בישראל
במקום – תכנון וזכויות אדם

העתק: אלי"מ אלי לברטוב, יועמ"ש איו"ש